

REF.

Lgy⁷⁰

Läroplan för gymnasieskolan

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

100172 4696

Tvåårig konsumtionslinje

DESSA BOK TILLFÖR REPERTORIUMSTYCKET
OCH FÖRBEHÅLLS FÖR HANDEL

II Supplement 91

SKOLÖVERSTYRELSEN 1983

Föreliggande supplement ersätter från och med läsåret 1983/84 Supplement för tvåårig konsumtionslinje 1970-12-29 vad avser gren för konsumtion med hemvårdsinriktning och gren för konsumtion med textil inriktning.

Pedagogiska biblioteket

Lg 91

Läroplan för gymnasieskolan

SKOLÖVERSTYRELSEN

Liber Utbildningsförlaget Stockholm

Supplement 91

Fastställt 1983-04-15

Tvåårig konsumtionslinje

Liber Utbildningsförlaget
162 89 STOCKHOLM

Separata exemplar kan beställas genom
Liber distribution
Order Utbildning
162 89 STOCKHOLM

FÖRORD

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 70) består av en allmän del (del I), som är gemensam för samtliga studievägar, samt av supplement (del II) för skilda studievägar och ämnen.

Den allmänna delen (del I) innehåller av Kungl Maj: t fastställda mål och riktlinjer, timplaner och kursplaner (mål och huvudmoment i enskilda ämnen) samt av SÖ utfärdade allmänna anvisningar för gymnasieskolans verksamhet.

Supplementdelen (del II) återger timplaner och kursplaner (mål och huvudmoment), fogar till dessa i förekommande fall delmoment och årskursfördelningar samt ger allmänna riktlinjer för undervisningens bedrivande i de olika ämnena.

Föreliggande supplement ersätter från och med läsåret 1983/84 Supplement för tvåårig konsumtionslinje 1970-12-29 vad avser gren för konsumtion med hemvårdsinriktning och gren för konsumtion med textil inriktning.

Med tanke på den fortlöpande läroplansöversynen är det angeläget att erfarenheter av läroplanens tillämpning som görs på skolorna delges SÖ.

Stockholm i maj 1983

Skolöverstyrelsen

© 1983 Skolöverstyrelsen och
Liber Utbildningsförlaget

ISBN 91-40-71016-5 2 3 4 5 6 7 8 9 1 0

Liber Tryck Stockholm 1983 286138

GÖTEBORGS
UNIVERSITETS BIBLIOTEK
EX-LIBRETT I BOLNÄS

INNEHÅLL

ALLMÄNT UTBILDNINGSMÅL 8

Timplaner 9

Kursplaner gemensamma för konsumentekonomisk gren och textil gren

- Svenska 13
- Engelska 14
- Samhällskunskap 14
- Idrott 14

Kursplaner: Konsumentekonomisk gren

- Psykologi 15
- Social- och familjekunskap 16
- Barn- och ungdomskunskap 18
- Konsumentkunskap 19
- Hälsovård och hemsjukvård 20
- Bostads/Miljökunskap 22
- Kostkunskap 23
- Textilkunskap 25

Kommentarer 26

Kursplaner: Textil gren

- Kost- och konsumentkunskap 29
- Textilkunskap, sömnad 30
- Textilkunskap, vävning 31
- Formgivning 32

Kommentarer 33

TVÅÅRIG KONSUMTIONSLINJE

Studievägskod 83999 0003T

Konsumentekonomisk gren (KoKg)
Nordisk yrkesklassificering nr 067.90
Studievägskod 83300 0308
Ansökningskod 10200

Textil gren (KoTx)
Nordisk yrkesklassificering nr 70,71
Studievägskod 83300 0406
Ansökningskod 11600

Ersätter från och med läsåret 1983/84
Supplement för tvåårig konsumtionslinje
1970-12-29 vad avser

gren för konsumtion med hemvårdsinriktning och
gren för konsumtion med textil inriktning

TVÅÅRIG KONSUMTIONSLINJE (Ko)

ALLMÄNT UTBILDNINGSMÅL

Konsumentekonomisk gren (KoKg)

Genom utbildningen skall eleven

skaffa sig en bas för kommande yrkesverksamhet eller vidare studier inom i första hand områden som har konsumentekonomisk anknytning,

förvärva kunskaper och färdigheter inom det konsumentekonomiska området samt allmän beredskap för såväl rådande som ändrade förutsättningar i samhällslivet,

skaffa sig förutsättningar att i yrkesfunktioner samverka med andra yrkeskategorier i samhällets hälsovårds/friskvårdsarbete, företrädesvis i närings- och kostfrågor,

skaffa sig insikt om människans totala situation såväl globalt som i det egna samhället,

orientera sig om arbetslivet, dess villkor och möjligheter.

Textil gren (KoTx)

Genom utbildningen skall eleven

skaffa sig en bas för kommande yrkesverksamhet eller vidare studier inom i första hand områden som har textil anknytning,

förvärva kunskaper och färdigheter inom det textila området samt allmän beredskap för såväl rådande som ändrade förutsättningar i samhällslivet,

skaffa sig förutsättningar att i yrkesfunktioner samverka med andra yrkeskategorier inom den kulturella sektorn, företrädesvis inom det textila verksamhetsfältet,

skaffa sig insikt om människans totala situation såväl globalt som i det egna samhället,

orientera sig om arbetslivet, dess villkor och möjligheter.

Gren för storhushåll och restaurang (KoSt)

se Lgy 70

Timplan

Tvåårig konsumtionslinje

Ämne	Antal veckotimmar			
	årskurs 1		årskurs 2	
	Gren Kg	Gren Tx	Gren Kg	Gren Tx
Svenska	4	4	3	3
Engelska	3	3	3	3
Samhällskunskap	3	3	3	3
Psykologi	2			
Social- och familjekunskap			3	
Barn- och ungdomskunskap	2		2	
Konsumentkunskap ¹	2		3	
Kost- och konsumentkunskap ¹		5		
Bostads/miljökunskap ¹	3		3	
Kostkunskap ¹	10-7		8	
Textilkunskap, sömnad ¹	3	16-13		
Textilkunskap, vävning ¹				23-20
Formgivning		3		3
Hälsovård och hemsjukvård ¹	2		7-4	
Idrott	2	2	2	2
Timme till förfogande	1	1		
B-språk	} 2			
C-språk				
Religionskunskap				
Matematik				
Bild eller musik				
Biologi ³				
Historia ⁴				
Slöjd ⁵				
Summa veckotimmar	37	37	37	37

1) Delning av klass medges vid lägst 17 elever i klass eller gren i följande ämnen

Konsumentkunskap

Gren Kg: under 2 vtr i årskurs 2

Kost- och konsumentkunskap

Gren Tx: under 5 vtr i årskurs 1

Bostads/miljökunskap

Gren Kg: under 3 vtr i vardera årskurs 1 och 2

Kostkunskap

Gren Kg: under 10-7 vtr i årskurs 1 och 7 vtr i årskurs 2

Textilkunskap, sömnad

Gren Kg: under 3 vtr i årskurs 1

Gren Tx: under 13-10 vtr i årskurs 1

Textilkunskap, vävning

Gren Tx: under 18-15 vtr i årskurs 2

Hälsovård och hemsjukvård

Gren Kg: under 5-2 vtr i årskurs 2

2) Inom ramen av tre veckotimmar i varje årskurs skall elev välja minst ett av dessa ämnen enligt timplanen och kursplanen för ämnet i samma årskurs på tvåårig ekonomisk, social eller teknisk linje.

3) Ämnet biologi kan väljas på konsumentekonomisk gren enligt tim- och kursplaner för ämnet på treårig naturvetenskaplig linje.

4) Ämnet historia kan väljas på textil gren enligt tim- och kursplaner för ämnet på tvåårig social linje samt tre- och fyraåriga linjer.

5) Ämnet slöjd kan väljas i årskurs 2 på konsumentekonomisk gren enligt tim- och kursplaner för ämnet på tvåårig social linje.

TIMPLANER med ämnena grupperade i ämnesområden		
KONSUMENTEKONOMISK GREN	Antal veckotimmar	
	Åk 1	Åk 2
ALLMÄNNA ÄMNEN		
Svenska	4	3
Engelska	3	3
Idrott	2	2
Obligatoriskt tillvalsämne	≤ 3	≤ 3
Timme till förfogande	1	-
SAMHÄLLSORIENTERING		
Samhällskunskap	3	3
Psykologi	2	-
Social- och familjekunskap	-	3
Barn- och ungdomskunskap	2	2
Konsumentkunskap	2	3
Hälsovård och hemsjukvård	2	7-4
HUSHÅLLSEKONOMISK ORIENTERING		
Bostads/miljökunskap	3	3
Kostkunskap	10-7	8
Textilkunskap	3	-
Summa veckotimmar	37	37

TEXTIL GREN	Antal veckotimmar	
	Åk 1	Åk 2
ALLMÄNNA ÄMNER		
Svenska	4	3
Engelska	3	3
Idrott	2	2
Obligatoriskt tillvalsämne	≤ 3	≤ 3
Timme till förfogande	1	-
SAMHÄLLSORIENTERING		
Samhällskunskap	3	3
Kost- och konsumentkunskap	5	-
TEXTILT BLOCK		
Textilkunskap, sömnad	16-13	-
Textilkunskap, vävning	-	23-20
Formgivning	3	3
Summa veckotimmar	37	37

KURSPLANER gemensamma för konsumentekonomisk gren och textil gren

SVENSKA

Mål och huvudmoment för samtliga tvååriga linjer i gymnasieskolan.

Mål

Eleven skall genom undervisningen i svenska skaffa sig vidgade kunskaper om språket och litteraturen och utveckla sin förmåga att använda språket. Detta skall ske i sådana former och med sådant undervisningsstoff att elevernas personliga utveckling främjas och att de förbereds för såväl fortsatta studier som kommande samhälls- och yrkesliv.

Eleverna skall alltmer självständigt och i meningsfulla sammanhang arbeta med olika språkliga uttrycksformer för att lära känna, bedöma och bruka språket och litteraturen som medel för information, påverkan, kontakt och konstnärligt skapande.

Detta innebär

- att eleverna genom att själva pröva och använda skilda uttrycksformer i tal och skrift får sådana kunskaper och färdigheter att de med säkerhet och tilltro till egen förmåga kan redovisa sakförhållanden och uttrycka tankar, åsikter och känslor,
- att eleverna genom att diskutera och studera språkets roll och funktioner, också i dess sociala, geografiska och historiska varianter, får kunskaper om språkets bruk och byggnad och därmed förutsättningar att ta ställning i språkfrågor,
- att eleverna genom att studera nyare och äldre litteratur, från vår egen och andras kulturkretsar, får insikt i att litteraturen ger kunskap om människor, miljöer och problem, blir medvetna om tradition och förnyelse i kulturen och därigenom också bättre förstår sig själva och sin omvärld.

Inom ämnet svenska skall eleverna också utveckla sina kunskaper om de nordiska grannländernas språk och litteratur.

Huvudmoment

Muntlig och skriftlig byggnad

Språkets bruk och byggnad

Litteraturstudium

För övrigt se supplement 80, Dnr S 81:491.

ENGELSKA

Mål och huvudmoment för tvååriga ekonomiska och sociala linjer enligt Lgy 70.

SAMHÄLLSKUNSKAP

Mål och huvudmoment för tvååriga ekonomiska och sociala linjer enligt Lgy 70.

IDROTT

Mål och huvudmoment för samtliga linjer enligt Lgy 70

KURSPLANER

Konsumentekonomisk gren

PSYKOLOGI

Mål

Eleven skall genom undervisningen i psykologi

skaffa sig kunskap om grundläggande principer för människors beteenden och upplevelser med utgångspunkt i fakta och erfarenheter, grundade på forskning,

orientera sig om hur psykologin som erfarenhetsgrundad människokunskap tillämpas inom olika fält av samhällslivet samt

utveckla sin förmåga att känna och förstå sig själv och medmänniskan som individ, grupp- och samhällsmedlem.

Huvudmoment

- o Varseblivning
- o Behov och känslor
- o Inläring
- o Utvecklingspsykologi
- o Socialpsykologi
- o Differentiell psykologi
- o Personlighetspsykologi

För övrigt se supplement 48, Dnr S 78:1135.

SOCIAL- OCH FAMILJEKUNSKAP

Mål

Eleven skall genom undervisningen i social- och familjekunskap

skaffa sig kunskaper om socialpolitiken och familjepolitiken samt deras inriktning och medel,

skaffa sig kunskaper om den enskildes och familjens ställning i dagens samhälle,

skaffa sig kunskap om samspelet mellan familj och samhälle,

skaffa sig kunskaper om olika samlevnadsformer och samlevnadsfunktioner,

skaffa sig kunskaper om samlevnadsfrågor,

skaffa sig kunskaper om samhällets sätt att lösa sociala problem samt utveckla förmågan att förstå hur dessa uppstår,

skaffa sig kunskaper om minoritetsproblem i samhället,

skaffa sig ökad kännedom om könsrollsfrågor,

skaffa sig kunskaper om åldrandets problem och dess sociala konsekvenser,

skaffa sig kännedom om rättigheter och skyldigheter i det sociala samspelet,

orientera sig om och skaffa sig erfarenheter av samhällets social- och familjepolitiska åtgärder genom arbetslivsstudier.

Huvudmoment

- o Socialpolitik
- o Sociala problem
- o Socialtjänst
- o Familjepolitik
- o Samlevnadsformer och samlevnadsfrågor
- o Familjerättsliga bestämmelser
- o Generationsfrågor
- o Barn och ungdom
- o Åldrandet
- o Ensamstående
- o Minoriteter
- o Könroller
- o ANT

BARN- OCH UNGDOMSKUNSKAP

Mål

Eleven skall genom undervisningen i barn- och ungdomskunskap

kunna medverka till att aktivt främja varje barns och ungdomsmänniskas behov och möjligheter till utveckling utifrån en helhetssyn på människan,

skaffa sig kunskaper om fysiska, psykiska och sociala handikapps inverkan på utvecklingsprocessen,

utveckla förmågan att åstadkomma god kontakt med barn och ungdomar,

skaffa sig kännedom om och utveckla sin förmåga att förstå olika barns situation och individuella behov av omvårdnad,

orientera sig om och skaffa sig erfarenheter av barn och ungdom i olika miljöer genom **arbetslivsstudier**.

Huvudmoment

- o Barns och ungdomars utveckling
- o Barn och ungdomar med fysiska, psykiska och sociala handikapp
- o Elevens egen, närmiljöns och samhällets betydelse för ungdomars utveckling
- o Barns dagliga omvårdnad

KONSUMENTKUNSKAP

Mål

- Eleven skall genom undervisningen i konsumentkunskap
- skaffa sig kunskaper som ger ökad medvetenhet i konsumentrollen,
 - skaffa sig kunskaper om konsumtion i vid mening,
 - skaffa sig kunskaper om samhällets konsumentpolitik, dess inriktning och medel
 - skaffa sig kännedom om konsumtionens betydelse i och för samhället,
 - skaffa sig kunskaper i konsumentekonomiska frågor,
 - orientera sig om varukonsumtionen i ett vidgat perspektiv,
 - skaffa sig förutsättningar att verka i yrkesfunktioner som syftar till att stödja resurssvaga individer/grupper i konsumentrollen,
 - orientera sig om och skaffa sig erfarenheter av konsumtions-samhället genom arbetslivsstudier.

Huvudmoment

- o Konsumentpolitik
- o Myndigheter och institutioner med konsumentansvar
- o Konsument- och marknadslagstiftning
- o Konsumentekonomi
- o Köpkunskap
- o Påverkan på konsumtionen
- o Offentliga företags tjänster
- o Offentlig service
- o Livsmedelskonsumtion
- o Varukonsumtionen i globalt perspektiv
- o Fritidskonsumtion
- o Boendekonsumtion
- o Konsumentrollen

HÄLSOVÅRD OCH HEMSJUKVÅRD

Mål

Eleven skall genom undervisningen i hälsovård och hemsjukvård

orientera sig om hur sociala, ekonomiska och fysiska förhållanden påverkar individens hälsotillstånd,

orientera sig om samhällets och olika intresseorganisationers insatser för att öka individens hälsomedvetenhet,

skaffa sig kunskaper om hur individen genom egna aktiva insatser kan påverka sitt fysiska, psykiska och sociala välbefinnande,

skaffa sig grundläggande kunskaper i omvårdnad vid enklare sjukdomstillstånd som kan klaras av i hemmet,

skaffa sig kunskaper om de vanligaste smittämnen, hur smitta sprids och hur smittspridning kan förebyggas,

skaffa sig kunskaper om personlig hygien samt om arbetsplatsens/hemmets miljö och hygien,

skaffa sig kunskaper om hur man kan förebygga olycksfall i hemmet,

skaffa sig grundläggande kunskaper om första hjälpen vid olycksfall,

skaffa sig information om principen för handhavande och givande av läkemedel i hemmet,

skaffa sig kunskaper om de handikappades situation och rehabilitering samt om hjälpmedel för handikappade,

skaffa sig kunskaper om arbetsställningar och lyftteknik,

skaffa sig insikt om betydelsen av personlig integritet,

orientera sig om och skaffa sig erfarenhet av arbetslivets villkor och möjligheter genom arbetslivsstudier inom området.

Huvudmoment

- o Fysisk, psykisk och social hälsa
- o Samhällets hälsobefrämjande åtgärder
- o Individens ansvar för den egna hälsan
- o Egenvård. Sjukvård i hemmiljö
- o Smittämnen och smittspridning
- o Olycksfallsvård
- o Handikapp. Hjälpmedel för handikappade
- o Arbetsställningar. Lyftteknik
- o Arbetsplatsens miljöfrågor
- o Arbetslivsorientering

BOSTADS/MILJÖKUNSKAP

Mål

Eleven skall genom undervisningen i bostads/miljökunskap

skaffa sig kunskaper om miljöns betydelse för personligt välbefinnande i såväl arbetsliv som i övriga aktiviteter,

skaffa sig kunskaper om aktuella miljövärdproblemer,

skaffa sig kunskaper om samhällsplanering, boendeformer och serviceanordningar,

skaffa sig kunskaper om bostadens planering, funktion och inredning,

skaffa sig kunskaper och färdigheter i rationell bostads-, lokal- och textilvård,

skaffa sig kunskaper om och färdigheter i arbetsorganisation och arbetsteknik,

orientera sig om och skaffa sig erfarenheter av arbetslivets villkor och möjligheter genom arbetslivsstudier inom området.

Huvudmoment

- o Samhällsplanering
- o Miljövärdfrågor
- o Energi- och resursfrågor
- o Bostadsområden
- o Olika boendeformer
- o Bostadens planering och inredning
- o Bostads- och lokalvård
- o Textilvård
- o Inredning och utrustning för handikappade
- o Arbetsorganisation och arbetsteknik
- o Arbetsplatsens miljöfrågor
- o Arbetslivsorientering

KOSTKUNSKAP

Mål

Eleven skall genom undervisningen i kostkunskap

skaffa sig ingående kunskaper om sambandet mellan kost, fysisk aktivitet och hälsa,

skaffa sig kunskaper om näringsämnenas förekomst i livsmedel och deras uppgifter i kroppen,

skaffa sig kunskaper om livsmedelshygien och livsmedelshantering utifrån gällande livsmedelslagstiftning,

skaffa sig kännedom om framställning, distribution, lagerhållning av livsmedel,

skaffa sig kunskaper om inköp av livsmedel, måltidsplanering för olika kosthåll,

orientera sig om förhållanden som kan påverka kostval och kostvanor,

skaffa sig kunskaper om och färdigheter i att tillaga näringsriktiga och tidsenliga måltider i hushåll av olika storlek och för olika behov,

skaffa sig kännedom om vanligt förekommande specialkost,

skaffa sig kunskaper om och färdigheter i arbetsorganisation och arbetsteknik,

orientera sig om och skaffa sig erfarenheter av arbetslivets villkor och möjligheter genom arbetslivsstudier inom området.

Huvudmoment

- o Kosten och hälsan
- o Kostval och kostvanor
- o Näringskunskap med tillämpad kemi
- o Livsmedelskunskap
- o Livsmedelsproduktion, -distribution och -konsumtion
- o Planering av olika kosthåll
- o Matlagning

- o Materialkunskap
- o Utrustning för handikappade
- o Arbets- och yrkeshygien
- o Arbetsorganisation och arbetsteknik
- o Arbetsplatsens miljöfrågor
- o Arbetslivsorientering

TEXTILKUNSKAP

Mål

Eleven skall genom undervisningen i textilkunskap

skaffa sig kunskaper om användning, vård och underhåll av textila material och varor för såväl individuella som institutionella behov,

förvärva kunskaper i sömnad och andra textila tekniker.

Huvudmoment

- o Textila material och varor
- o Sömnad
- o Andra textila tekniker
- o Återanvändning
- o Arbetsteknik och arbetsorganisation
- o Arbetsplatsens miljöfrågor

Kommentarer

Hushållarfrågorna intar en central plats i samhällsutvecklingen. Samhället ser med allvar på konsumentfrågorna, inte minst de som rör näring, kost och hälsa.

Utbildningen på den konsumentekonomiska grenen avser att ge välutbildad arbetskraft som kan vara verksam inom bl a följande områden

- . ekonomi/hushållning
- . konsumentinformation/konsumentservice
- . friskvård
- . lokal/miljövärd

Den avser också att ge en god grund för vidare studier inom olika områden.

Undervisningen ska ge eleverna kännedom om arbetsmarknaden och om verksamheten i dess organisationer samt kunskaper om arbetsvillkor och yrkeskrav inom områden som är aktuella inför deras yrkesval.

Eleverna bör efter genomgången utbildning aktivt kunna medverka till att öka medvetenheten hos olika konsumentgrupper. De bör lära sig hur påverkan sker, vilken betydelse värderingar och attityder har samt bli medvetna om sin egen roll i samvaron med andra människor. Jämställdhetsfrågor bör aktualiseras i undervisningen. Under hela utbildningen bör hushållning genom tillvaratagande av resurser uppmärksammas, såväl i liten som i stor skala.

Undervisningen planeras efter de principer som anges i Läroplan för gymnasieskolan Lgy 70, allmän del, och de ramar som detta supplements timplan, ämnesmål och huvudmoment utgör. För att ge eleverna helhetssyn på utbildningen och för att de ska se sambandet mellan de olika ämnena har dessa, i en variant av timplanen, sammanförts i grupper. Samplanering och samverkan mellan ämnena i en sådan grupp är förutsättningar för temastudier och för ett positivt utnyttjande av arbetslivsstudierna. Samverkan och lagarbete under utbildningen ökar elevens förutsättningar att samarbeta med andra i yrkeslivet.

Vid planering av undervisningen bör eleverna medverka. Deras kunskaper och erfarenheter utgör en resurs att ta tillvara. I undervisningen kan eleverna såväl individuellt som i grupp successivt ta allt större ansvar för planering, organisation, genomförande och redovisning av olika arbetsuppgifter. Detta är ett led i deras personlighetsutveckling och en viktig förberedelse för yrkeslivet, där handlingsberedskap i skiftande situationer är väsentlig.

För att undervisningen ska bli så verklighetsnära som möjligt varvas undervisningen i skolan med arbetslivsstudier ute i samhället. Arbetslivsstudierna kompletterar temastudierna i skolan och bildar tillsammans med dem en helhet.

Några exempel på temaområden

<u>Studier i skolan</u>	<u>Arbetslivsstudier inom/hos t ex</u>
- Ekonomi/Hushållning	Barnstuga, Elevhem, Personalrestaurang, Servicehus, Sjukhus, Skolrestaurang, Ålderdomshem etc
- Kost/Näring/Hälsa	Friskvårdsanläggning, Företagshälsovård, Folktandvård, Tandhygienist, Hälsouppllysning etc
- Individ/Miljö/Samhälle	Barnstuga, Hotell, Industri, Servicehus, Sjukhus, Ålderdomshem, Fritidsförvaltning, Parkförvaltning etc
- Konsumentinformation/ Konsumentservice	Butik, Varuhus, Demonstratris, Hemkonsulent, Invandrarbyrå, Konsumentsekreterare, Resebyrå, Reklambyrå etc
- Friskkost/Friskvård	Dietist, Ekonomiföreståndare, Friskvårdsinformation, Hus-hållslärare, Gymnastiklärare, Nutritionist etc
- Bo/Miljö/Samhälle	Fritids- och Sportanläggning, Fritidsförvaltning, Fältbiolog, Lantbruk, Landskapsarkitekt, Stadsplanering etc

Arbetslivsstudierna kan förslagsvis organiseras på följande sätt:

Hösttermin 2-3 dagar per vecka, under en treveckorsperiod förlagd till senare delen av terminen (ev utbytta mot studiebesök första terminen)

Vårtermin 2-3 dagar under två treveckorsperioder

Arbetslivsstudierna bedrivs under de dagar då kostkunskap, bostads/miljökunskap, textilkunskap och hälsovård och hemsjukvård samt eventuellt samhällskunskap och konsumentkunskap är schema-lagda. Halva klassen arbetar i skolan och halva klassen ute i samhället. Gruppindelningen bör följa den indelning man har i t ex kostkunskap. Detta system innebär att lektioner i delad klass bortfaller för lärarna under perioder med arbetslivsstudier. Denna tidsresurs användes till kontakter med arbetslivet och till besök hos eleverna på deras arbetsplatser.

Arbetslivsstudierna förbereds i berörda ämnen; samhällskunskapen kommer att ha särskilt stor betydelse vid introduktion och uppföljning av dessa studier.

Planeringen görs av lärare och elever i samråd och i samarbete med syofunktionärer. Efterhand som eleverna får mera erfarenhet kan de själva ta större ansvar för kontakterna med arbetslivet.

Under arbetslivsstudierna är skolan ansvarig för eleverna och om någon bedömning av deras prestationer skall göras, svarar lärarna för den.

Elevernas erfarenheter av arbetslivet är viktiga tillskott i skolans arbete och uppföljningen är väsentlig.

Arbetslivsstudiernas organisation och omfattning kommer att vara beroende av lokala resurser på arbetsmarknaden och i skolan. Dessutom är elevernas mognad en viktig faktor att ta hänsyn till. Varje skolenhet måste därför utforma arbetslivsstudierna efter lokala och individuella förutsättningar.

KURSPLANER

Textil gren

KOST- OCH KONSUMENTKUNSKAP

Mål

Eleven skall genom undervisningen i kost- och konsumentkunskap

skaffa sig kunskaper om sambandet mellan kost, näring, fysisk aktivitet och hälsa,

orientera sig om olika förhållanden som kan påverka kostvalet,

skaffa sig kunskaper om inköp och hantering av livsmedel samt måltidsplanering,

orientera sig om konsumtion i vid mening,

skaffa sig kunskaper om konsumtionens betydelse i såväl samhälls- som privatekonomin,

skaffa sig kännedom om samhällets konsumentpolitik, dess mål och medel,

orientera sig om olika förhållanden som påverkar boendet.

Huvudmoment

- o Kost, näring, fysisk aktivitet och hälsa
- o Kostvanor
- o Livsmedelskunskap
- o Faktorer som påverkar individens/hushållets konsumtion
- o Allmän köpkunskap
- o Konsumentpolitik
- o Konsument- och näringsrättsliga bestämmelser
- o Den textila konsumtionen
- o Fritiden
- o Boendefrågor

TEXTILKUNSKAP, sömnad

Mål

Eleven skall genom undervisningen i textilkunskap, sömnad

inhämta kunskaper om textila material och varor samt om användning, vård och underhåll av dessa,

förvärva kunskaper och färdigheter i konstruktion, förändring och provning av mönster,

förvärva kunskaper och färdigheter i sömnad och provning av kläder,

förvärva grundläggande kunskaper och färdigheter i knyppling,

utveckla förmågan att inhämta information genom anvisningar, instruktioner och dylikt,

skaffa sig orientering om och erfarenheter av arbetslivets villkor genom arbetslivsstudier inom området,

skaffa sig kunskaper om och färdigheter i arbetsorganisation och arbetsteknik.

Huvudmoment

- o Textila material och varor, med tillämpad fysik och kemi
- o Mode och kläder
- o Vård, underhåll och återanvändning
- o Mönster
- o Sömnad
- o Knyppling
- o Arbetsplatsens miljöfrågor
- o Arbetsteknik
- o Arbetsorganisation
- o Arbetslivsorientering

TEXTILKUNSKAP, vävning

Mål

Eleven skall genom undervisningen i textilkunskap, vävning

inhämta kunskaper om textila material och varor samt om användning, vård och underhåll av dessa,

inhämta kännedom om bindningslärans grunder,

förvärva kunskaper och färdigheter i vävning,

förvärva grundläggande kunskaper och färdigheter i konstsömnad,

utveckla förmågan att inhämta information genom anvisningar, instruktioner och dylikt,

skaffa sig orientering om och erfarenheter av arbetslivets villkor genom arbetslivsstudier inom området,

skaffa sig kunskaper om och färdigheter i arbetsorganisation och arbetsteknik.

Huvudmoment

- o Textila material och varor, med tillämpad fysik och kemi
- o Bindningar
- o Vävning
- o Konstsömnad
- o Inredning
- o Arbetsplatsens miljöfrågor
- o Arbetsteknik
- o Arbetsorganisation
- o Arbetslivsorientering

FORMGIVNING

Mål

Eleven skall genom undervisningen i formgivning

utöka sina kunskaper och färdigheter i färg- och formövningar,

utveckla förmågan att iaktta och återge linjer, form och färg i kläder,

förvärva grundläggande kunskaper om sambandet mellan mönster, färg och kvalitet,

uppöva och utveckla förmågan att formge egna produkter,

inhämta kunskaper om handaslöjdens kulturhistoriska bakgrund och om slöjdens olika former och uttrycksmedel.

Huvudmoment

- o Teckning
- o Fackteckning
- o Slöjdhistoria

Kommentarer

Utbildningen på den textila grenen avser att förbereda eleverna för kommande yrkesverksamhet eller vidare studier inom områden med textil anknytning.

Utbildningens syfte är att ge eleverna sådana textila kunskaper att de ur såväl estetisk som ekonomisk synpunkt kan ta ställning i textila frågor.

Utbildningens syfte är också att ge samhället arbetskraft som i olika yrkesfunktioner kan tillvarata och vidareutveckla de textila traditionerna.

Undervisningen skall ge eleverna kännedom om arbetsmarknaden och om verksamheten i dess organisationer samt kunskaper om arbetsvillkor och yrkeskrav inom områden som är aktuella inför deras yrkesval.

Jämställdhetsfrågor bör aktualiseras i undervisningen.

Frågor som berör hushållning intar en central plats i samhällsutvecklingen och bör därför diskuteras och analyseras.

Undervisningen planeras efter de principer som anges i Läroplan för gymnasieskolan Lgy 70, allmän del och de ramar som detta supplements timplan, ämnesmål och huvudmoment utgör. För att ge eleverna en helhetssyn på utbildningen och för att sambandet mellan de olika ämnena skall framgå tydligare har ämnena i en variant av timplanen, sammanförts i grupper. Samplanering och samverkan mellan ämnena i en sådan grupp är en förutsättning för temastudier och för ett positivt utnyttjande av arbetslivsstudierna.

Vid planering av undervisningen bör eleverna medverka. Deras kunskaper och erfarenheter kan utgöra en resurs att ta tillvara.

I undervisningen kan eleverna såväl individuellt som i grupp successivt ta större ansvar för planering, organisation, genomförande och redovisning av olika arbetsuppgifter. Detta är ett led i deras personlighetsutveckling och en viktig förberedelse för yrkeslivet, där handlingsberedskap i skiftande situationer är väsentlig.

För att undervisningen skall bli realistisk varvas den med arbetslivsstudier ute i samhället. Dessa kompletterar tema-studierna i skolan och kan påbörjas i mindre omfattning i åk 1 med studiebesök eller liknande för att sedan utökas i åk 2.

Några exempel på temaområden

<u>Studier i skolan</u>	<u>Arbetslivsstudier inom/hos, t ex</u>
- Ekonomi/hushållning	Sjukhus, Ålderdomshem, Hotell (husfru) etc
- Kost/näring/hälsa	Friskvårdsanläggning etc
- Individ/miljö/samhälle	Öppen åldringsvård; terapiverksamhet, Fritidsgård, Kvartersgård, Vävstuga, Systuga, Studieförbundens kursverksamhet etc
- Textilkonsumtion/ekonomi	Museum, Textilindustri, Textilbutik, Varuhus, Hemslöjd; affärsverksamhet/rådgivande verksamhet etc
- Rätt klädd i alla väder	
- Textila material för olika ändamål	
- Konfektion - Hemsytt Barnkläder/vuxenplagg Hemtextilier	Textilbutik, Varuhus, Second handbutik, Konfektionsindustri, Systuga etc
- Konsumentinformation/konsumentservice	Hemslöjdskonsulent, Konsumentsekreterare, Varuhus etc
- Textilier för enskild och offentlig miljö	Inredningsföretag, Konsthantverk, Designer, Slöjdare etc
- Textil råmaterialförsörjning förr/nu	Museum, Linodlare, Fårägare, Spinneri etc
- Hemslöjd - Hantverk - Industri	Museum, Hemslöjd; affärsverksamhet/rådgivande verksamhet, Hantverkare, Slöjdare, Syateljé, Textilindustri etc

Arbetslivsstudierna i åk 2 kan förslagsvis organiseras på följande sätt:

Hösttermin 2-3 dagar per vecka, under en treveckorsperiod

Vårtermin 2-3 dagar under en treveckorsperiod

Arbetslivsstudierna bedrivs under de dagar då textilkunskap och eventuellt samhällskunskap är schemalagda. Vid undervisning i 30-klass arbetar halva klassen i skolan och halva klassen ute i samhället. Gruppindelningen bör följa indelningen i textilkunskap. Detta innebär att lektioner i delad klass bortfaller för lärarna under perioder med arbetslivsstudier. Tidsresursen används till kontakter med arbetsmarknaden och till besök hos eleverna på deras arbetsplatser.

Arbetslivsstudierna förbereds i berörda ämnen; samhällskunskapen kommer att ha särskilt stor betydelse vid introduktion och uppföljning av dessa studier. Planeringen görs av lärare och elever i samråd och i samarbete med syofunktionärer. Efterhand som eleverna får mera erfarenhet kan de själva ta större ansvar för kontakterna med arbetslivet.

Under arbetslivsstudierna är skolan ansvarig för eleverna och om någon bedömning av deras prestationer skall göras, svarar lärarna för den.

Elevernas erfarenheter av arbetslivet är viktiga tillskott i skolans arbete och uppföljningen är därför väsentlig.

Arbetslivsstudiernas organisation och omfattning kommer att vara beroende av lokala resurser på arbetsmarknaden och i skolan. Dessutom är elevernas mognad en viktig faktor att ta hänsyn till. Varje skolenhet måste därför utforma arbetslivsstudierna efter lokala och individuella möjligheter.

GÖTEBORGS
UNIVERSITETSBIBLIOTEK
BIBLIOTEKET I MÖLNDAL

TILLHÖR REFERENSBIBLIOTEKET
UTLÄNAS EJ

Läroplan för gymnasieskolan

Lgy⁷⁰

Supplement 91